

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU v Č. Budějovicích

Katedra: biologie

Datum odevzdání posudku: 22.5.2007

Diplomant: Vach Petr

Aprobace: učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Recenzent diplomové práce

RNDr. Jarmila Kobzová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Přírodní zajímavosti Třeboňska a jejich využití v přírodovědě (téma)

Práce se zabývá využitím některých přírodovědných zajímavostí oblasti Třeboňska ve výuce přírodovědy na ZŠ. Využívá k tomu formy exkurzí, cykloexkurzí, projektu a ukázkové vyučovací hodiny. Má 71 stran textu, seznam použité literatury s 39 citacemi, přílohu obsahující převážně pracovní listy k exkurzím i jiným formám vyučování a otázky pro kvíz navrhovaného projektu.

Diplomant začíná charakteristikou Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko, popisem přírodních podmínek. Následuje charakteristika učiva přírodovědy pro 1. a 2. věkové období žáků na 1. stupni ZŠ. Poté už jsme seznamováni s konkrétními návrhy exkurzí i dalších forem výuky.

Cyklistické exkurze jsou koncipovány tak, že první z nich je zaměřena více na poznávání detailů života v přírodě a je vhodná pro pozdně jarní a letní období, druhá si více všímá krajiny jako celku a je možno ji zařadit v širším časovém rozmezí. Forma je jistě pro děti atraktivní, i když obtíže této formy jsou značné a autor se o nich nakonec v hodnotících kapitolách i zmiňuje. Domnívám se, že 2. trasa o délce 25 km je pro děti tohoto věku příliš dlouhá. Vyzkoušena byla jen kratší, 15 km trasa a i ta byla absolvována na hranici možností a s mírným časovým skluzem. Lépe je do pevného plánu dávat úkolů méně a pro případ časové rezervy mít v zásobě ještě další činnost.

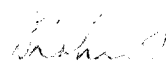
Další kapitoly se týkají využití naučných stezek ve výuce. Využívají lokalit, které patří na Třeboňsku k nejzajímavějším. Jsou to Veselské pískovny a Červené Blato. Práce je usnadněna tím, že učitel má ve stezce návod, čeho si zejména všímat, nemusí program tvořit zcela sám, pouze ho přizpůsobit věku dětí. Problémem se může stát, že děti mohou být zahlceny přemírou informací, neboť ne každá zajímavost a vzácnost v přírodě je schopna být zařazena do kontextu jejich chápání. Při vedení zimní exkurze je také třeba zvážit její délku, celé dopoledne může být za ne ideálního počasí doba příliš dlouhá a lépe by bylo asi volit exkurzi 2, maximálně 3 hodinovou. Exkurze samozřejmě vyzkoušena nebyla. Nakonec ani její tematika nevyplní celé dopoledne.

Projekt Den Země může být jistě zajímavý, celou řadu otázek v jeho rámci bych však doporučila přehodnotit, eventuálně pozměnit tak, aby otázky byly žákům přiměřené. Totéž se týká i ukázkové hodiny (př.: namaluj a popiš koloběh vody v přírodě – úkol bez jakéhokoliv návodu).

Diplomová práce se vyznačuje snahou o využití méně tradičních postupů při výuce přírodovědy na 1. stupni základní školy. Je z ní vidět chuť vzbudit zájem o přírodu u dětí s cílem poznej a chraň. Lze ale také najít řadu nadměrných a věku neodpovídajících informací (pro stanoviště u rybníka Rod – str. 21, o dějinách osady Hamerská – str. 23), věku nepřizpůsobená terminologie v informačních textech i výběr objektů (např. str. 25, 33,), nevhodné úkoly (rostliny uvedené k výběru na str. 38, určování 2 rostlin podle vlastního výběru za pomoci určovacího klíče, náčrtý do pracovních listů na zimní vycházce, vyplnění slepé vodopisné mapy, proč otázka na pravostranné přítoky Labe v jinak jihočeské tématice, vývoj rašeliniště – str. 102) a chyby ve formulacích otázek i ve vzorových odpovědích (zřejmě se zaměňuje atlas a klíč, otázky na str. 108-116 – E, B, G, H, I, N, 300, str. 112, 113, mlok – plaz?, modřín (114) – neopadavý jehličnatý strom? A mnoho dalších). V práci se člověk též poměrně těžko orientuje. Orientační mapa území je malá a nepřehledná. Některé problémy vyplývají z nezkušenosti, některé z nedostatečné znalosti přírody, tento typ diplomové práce by též vyžadoval důslednější ověření navrhovaných postupů. Ověřeny byly pouze jedna cyklistická a jedna pěší exkurze. To by potom diplomanta lépe zorientovalo a postupy by byly realističtější.

Tématika práce je zajímavá, snaha o vzbuzení zájmu u dětí je evidentní, je předložena řada aktivizačních nápadů, uvedené nedostatky jsou odstranitelné. Práce splňuje požadavky kladené na práce diplomové ve studiu pro učitelství na 1. stupni základních škol.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

Podpis recenzenta diplomové práce

V Č. Budějovicích dne 22.5.2007

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------